STOMATOLOGIYADA IZOLYATSIYANING AHAMIYATI

Qobilova Xolisa Aziz qizi
EMU UNIVERSITY talabasi,
Eshtemirov Abbos Normo‘min o‘g‘li
EMU UNIVERSITY Ijtimoiy fanlar kafedrasi assistenti

Annotatsiya: *Ushbu maqolada stomatologiyada izolyatsiyaning ahamiyati, uning asosiy maqsadlari va qo‘llanilish usullari haqida ma’lumot berilgan. Izolyatsiya yordamida stomatologik muolajalar vaqtida ish maydonining quruq va steril holatda saqlanishi ta’minlanadi. Maqolada paxta valiklari, so‘lak so‘rg‘ichlar va rubber dam kabi izolyatsiya usullarining afzalliklari yoritilgan. Shuningdek, izolyatsiyaning davolash sifati, infeksiya nazorati va bemor xavfsizligini ta’minlashdagi o‘rni bayon etilgan.*

Kalit so‘zlar: *Stomatologiya, izolyatsiya, rubber dam, so‘lak so‘rg‘ich, paxta valiklari, infeksiya nazorati, stomatologik davolash, og‘iz bo‘shlig‘i, steril muhit, kompozit plombalar.*

Kirish

Bugungi kunda stomatologiyada sifatli va xavfsiz davolash usullarini qo‘llash muhim ahamiyat kasb etmoqda. Davolash jarayonida ish maydonining toza va quruq bo‘lishi stomatologik muolajalar samaradorligini oshiradi. Shu sababli izolyatsiya usullaridan foydalanish zamonaviy stomatologiyaning ajralmas qismi hisoblanadi. Izolyatsiya nafaqat davolash sifatini yaxshilaydi, balki infeksiya tarqalishining oldini olishda ham muhim rol o‘ynaydi.

Izolyatsiya tushunchasi

Izolyatsiya — bu stomatologik muolaja vaqtida ish maydonini so‘lak, qon, namlik va mikroorganizmlardan himoyalash usulidir. Izolyatsiya

yordamida shifokor ishlash uchun qulay sharoit yaratadi hamda davolash jarayonining aniqligi ortadi.

Izolyatsiyaning asosiy maqsadlari

Stomatologiyada izolyatsiyaning asosiy maqsadi davolash sohasini tashqi ta’sirlardan himoyalashdan iborat. Izolyatsiya quyidagi vazifalarni bajaradi:

- ish maydonini quruq saqlash;
- so‘lak va qon tushishini oldini olish;
- infeksiya xavfini kamaytirish;
- bemor xavfsizligini ta’minlash;
- stomatolog ish faoliyatini yengillashtirish.

Izolyatsiya usullari

Stomatologiyada izolyatsiyaning bir necha usullari mavjud.

Paxta valiklari yordamida izolyatsiya

Bu eng oddiy va keng tarqalgan usullardan biri hisoblanadi. Paxta valiklari ortiqcha namlikni shimib oladi va ish maydonini qisman quruq saqlaydi. Ushbu usul oddiy muolajalarda qo‘llaniladi.

So‘lak so‘rg‘ichlardan foydalanish

So‘lak so‘rg‘ichlar og‘iz bo‘shlig‘idagi suyuqliklarni chiqarib tashlash uchun ishlatiladi. Bu usul shifokorga qulaylik yaratadi va muolaja sifatini oshiradi.

Rubber dam yordamida izolyatsiya

Rubber dam zamonaviy va samarali izolyatsiya usullaridan biri hisoblanadi. U lateks yoki maxsus elastik materialdan tayyorlanadi. Rubber dam yordamida davolanayotgan tish og‘iz bo‘shlig‘ining qolgan qismidan ajratiladi.

Rubber damning afzalliklari:

- ish maydonining to‘liq quruqligini ta’minlaydi;
- infeksiya xavfini kamaytiradi;

- stomatologik materiallarning sifatini saqlaydi;
- bemorni mayda instrumentlar tushib ketishidan himoya qiladi.

Izolyatsiyaning stomatologiyadagi ahamiyati

Izolyatsiya stomatologik davolash natijalariga bevosita ta’sir ko‘rsatadi. Kompozit plombalar bilan ishlashda namlikning mavjudligi plombaning mustahkamligiga salbiy ta’sir qiladi. Shu sababli izolyatsiya plombalarning uzoq muddat xizmat qilishiga yordam beradi.

Endodontik davolashda ham izolyatsiya juda muhimdir. Kanallarni davolash vaqtida mikroorganizmlarning tushishi davolash samaradorligini kamaytirishi mumkin. Rubber dam yordamida esa steril sharoit yaratiladi. Bundan tashqari, izolyatsiya bemor va shifokor uchun qulaylik yaratadi. Bemorning og‘ziga turli moddalar tushib ketish xavfi kamayadi, shifokor esa aniq va sifatli ishlash imkoniyatiga ega bo‘ladi.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, stomatologiyada izolyatsiya muhim amaliy ahamiyatga ega. Izolyatsiya usullaridan to‘g‘ri foydalanish davolash sifatini oshiradi, infeksiya xavfini kamaytiradi va stomatologik materiallarning samaradorligini ta’minlaydi. Zamonaviy stomatologiyada, ayniqsa rubber dam usuli, eng samarali izolyatsiya vositalaridan biri hisoblanadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Borovskiy E.V. — Therapeutic Dentistry
2. Stomatologiya asoslari — Toshkent, 2022
3. Zamonaviy terapevtik stomatologiya qo‘llanmalari
4. WHO Oral Health Guidelines